משאל הצפה ליום ירושלים:

(סוף מעמוד 3)

ח"כ חנן פורת: אני מאמין שנמשיך להחזיק ביש"ע

חנן פורת נלחם בחטיבת הצנחנים ששיחררה את העיר העתיקה ואת רחבת הכותל ביום פלחמת ששת הימים. עד היום הוא מדבר על התקופה ההיא כחוויה הגדולה ביותר שזכה לה בחיי. גם ערב יום ירושלים תשנ"א, הוא אומר, אין סיבה לעצב אלא דווקא לשמחה גדולה שכן: "כל החישגים שהשגנו אז – לא נשמטו מידינו עד היום ואני מאמין שנמשיך להחזיק בהם. ונכנסנו אחרי פלחמת 67' לתנופת בנייה גדולה. שלוש מאות אלף יהודים התיישבו בכל שטחי יש"ע כולל ירושלים המזרחית; ווזהי ריקמת חיים בכירה שיצרה עובדות מציאותיות חדשות. אינני פותר לכן פלייכר. בייכר יבוא ובייכר יחלוף וירושלים לעולם תעמוד.

ש. האם אינך חש אישוא בביטחים בשמחה שוש הציבור באוין בחגיגות יום ירושלים?

ח"כ פורת: נכון, יש ספל בהתרוממות הרוח. בשנת 67' פרצה שמחה שנבעה מֵעמקי אמונתו של העם, נבעה בנו פתח של גאות הרוח – הפתח הזה נסתם. עם זאת, בשביל חברי הקיבוצים יום ירושלים הוא עדיין פיסגה בימות השנה ש"ש בה פנים העולות אפילו על יום העצמאות.

אשר לעם כולו – היתה לו חוויה נפשית עזה לשעה, חוויה כזו אין כוחה להחזיק ללא עבודת היגוך יסודיים. מאחר שהיגוך כזה לא ניתן – יום ירושלים מצפה ליום נאולתו. אבל חייבים לשמור מכל משמר על הגחלת הלוחשת שעוד עוממת כך. כוונתי שיש להקפיד ולקיים את כל הדפוסים שיעצבנו לשם ציון היום: אמירת הלל, סעודת חג, עלייה לירושלים. לציבור הדתי־לאומי יש תפקיד מכריע בנושא, כי הוא זה שאימץ את היום ועליו להתאמץ לשמרו ולתת לו צביון חברתי כלל לאומי.

אני משוכנע שעוד יבוא הזמן שיום ירושלים יהפוך אבן־ליום שמחה כללי. הדבר מתקשר אצלי עם העלייה הגדולה שהרי נאמר: **בְּנֵה ירושלים ה' – נצחי ישראל יכנס** הא בהא תליא. בניין ירושלים ועליית היהדים. אין לי גם ספק שהעלייה – גובעת מאירועי אותו היום. שכן יש פירות שקוטפים זמן רב אחרי המעשה. כיבוש הכותל גרם לזעזוע עימק היהסטוריה בתודעה היהודית בבריה"מ ובעולם כולו ויציאת רוסיה גבעה בעקיפין, ובעבור שנים – ממנו.

ד"ר נתנאל לוז ך: אם נשיג שלום אראה בכך הישג של מלחמת ששת הימים ולא להיפך

כשמדברים על אובדן היהסי מלחמת ששת הימים, חייבים להגדיר תחילה מה היו היהסיים הללו. היהסי המיידי – הסרת איום גוזלי לקיומה של מדינת ישראל. האמנו ב־67' באמת ובתמים שקיים איום כזה ולכן לא משנה שלאחר מעשה התברר שנאצר לא התכוון אלא למלחמה מצומצמת של כיבוש נשר ישבתי עם יורדן באוזר הנגב. אני גם סבור שלו הצליח, עם האכילה היה בא התיאבון ונאצר לא היה מסתפק בתוכניתו המקורית.

וההיגש השני – תוספת שטחים.

ובכן, עובדה היסטורית היא, שבתום מלחמת ששת הימים כל ממשלת ישראל, כולל מנחם בגין, היתה מוכנה להחזיר את כל השטחים כולם – תמורת שלום.

הייתי אז שגריר ישראל באמריקה הלטינית וקיבלתי הוראה להגיש מיסמך לממשלת המדינה שבה שרתתי זבו נאמר שלמדינת ישראל אין שום כוונות טריטוריאליות.

נכון גם שלמחרת היום הגיע אלי מברק: אם לא הספקת להעביר את המיסמך הזה – אל תעביר אותו...

אבל נחזור אליו. אם אותם שחזר קרקע שנותרי בידינו יביאו לנו בסופו של דבר הסכם שלום עם הערבים – אראה בכך מימוש של הישגי ומלחמת ולא הספד החישגים:

כשם שתשמין עם מצרים והבית. אמנם מהיבט כלכלי וטריטוריאלי – הפסדנו בעקבות קמפ־דיוויד את סיני ואת בארות הנפט, אבל תמורתם הצאנו את מצרים מטעגל המלחמות. במזרח התיכון – זה הישג ודאי.

דיכדוך הוא פונקציה של הציפיות. מי שלא היו לו ציפיות לגבי יש"ע – לא התאכזב.

ש. וירושלים?

ד"ר לורך: גם לפרסנר הערבי ברור שיש הבדל ביום יהודה ושומרון לבין ירושלים. הבהרנו את ההבדל – במעשים. בסביבות ירושלים יש התנחלות כל־כך מאסיבית שאין דרך ללכת לאחור. זה נעשה סוף מעשה במשהבה תהילה. איש לא מדבר ולא יוכל לדבר על פינוי רמות אשכול, גבעת זאב, מעלה אדומים וסביבותיהם.

מאידך – צריך למצוא דרך להקטנת החיכוך שבין התושבים היהודיים לתושבים הערביים בי־ירושלים. כבר בשנות ה־20 גרס בן־גוריון שצריך להקים בירושלים שתי עיריות: אנחנו מבזבזים את מרבצו ואת יכולתנו על הנאשיוניזם, כתב, בה בשעה שעלינו לרכז מרץ מוניציפאלי ואורבני על צרכי היהודים בלבד. זו היתה תחזית מרחיקת לכת היפה גם לימינו. לו יכולנו למצוא דרך מכובדת לבינאום העיר העתיקה, או לפחות, כמו שהציע ד"ר זרח ורהפטיג בשנת '67 להעניקה סטטוס בינלאומי, למקומות הקדושים – היו פותרים בעייה סבוכה ועמוסת רגשות.

לא אתאבל אם, תוך כדי אבטחת גבולנו המזרחי מפני אוייבים כגון העיראקים והירדנים – היינו יכולים למסור את הפלשתינאים למישהו אחר ולרכז את מאמצינו בעיקר – כלומר בקליטת העלייה.

שמישהו אחר ישבור את הראש איך להאכיל ולהשקות מיליון ומאתיים אלף פלשתינאים, שכל מחשבותיהם יומם ולילה איך להתנכל לנו. מה לנו שטחים אם כל שיושב על השטחים הללו גודם לכיריסום מתמיד בכותחות, במרץ, ומבשאבים שלנו ומונע מאיתנו לעשות את מה שחשוב לנו.

ש. האם החלת החוק הישראלי על יש"ע בשנת 67' לא היתה מונעת את כל התסבוכת בה אנו נתונים?

ד"ר לורך: למרות שהיסטוריונים לא צריך לעסוק בשאלות של מה היה קורה אילו, אלא בעובדות כפי שהתממשו, אני מעריך שבשנת 67' מתחני את החבל עד קצה גבול היכולת ולו מתחנו יותר (כלומר סיפחנו את יש"ע) היה החבל נקרע. ארה"ב למשל, לא היתה מתשיכה אז ללכת איתנו.

ש. הדיר יש תקדימים למבביר של פיזות בעקבות מלחמה.

ד"ר לורך: ראשית, המספחות היו תמיד מעצמות על ואנחנו עם כל הכבוד – איננו כאלה. שנית – גם מעצמה לא מצליחה לספח לאורך שנים. עובדה שליטא ולטוויה לא מכירות עוד בסיפוחן לבריה"מ.

ש. הדשפחים שסיפחה ארה"ב ממקסיקו?

ד"ר לורך: לא זו השאלה שהייבת להעסיק אותנו שכן אסור לבחון שאלה של שפחים בלי לבחון מה קורה על השפחים הללו. אנחנו מוצאים עליהם אוכלוסייה עויינת שבדי לאחוז בה צריך להשליט משטר נוקשה שהוא זר לגמרי לרוחו של עם ישראל ושל מדינת ישראל. חלף הזמן של השלטון הקולוניאלי ולא אנחנו אלה שנחדש אותו במזרח התיכון. איננו מבין גם מה הרבותא בעזה. מצרים מכרה את עזה בשפחה. צריך היה לשלם למי שיפסוח אותנו מעזה...

ש. מלומר שנחיים תמורת שלום?

ד"ר לורך: זהו ניסוח שפשי ומטעה. עלינו לחתור למדיניות יהודית הגיונית משלום עם מספר מסויים של בני מיעוטים. מעבר לאותו מספר מסויים – לא נצליח לדבוק במסרותינו ובהמשך פיתוחה של מדינת היהודים. איננו עושים טובה לאף אחד אם נתפטר מהפלשתינאים – אלא לעצמנו...

התערערה המשמעת הסיעתית בליכוד

בסוד שיח

מאת שאול שיף

אירועיו מרכזית בליכוד התבטאה השבוע בחריפות רבה. על התרוממות המשמעת הסיעתית במפלגתו. היה זה דקות ספורות לאחר ההצבעה במליאת הכנסת על "חוק המשכנתאות". בהצבעה זו צידדו כמה ח"כים מהליכוד בהצעת החוק בניגוד לעמדתו של ראש הממשלה, יצחק שמיר ושר האוצר, יצחק מודעי. תוסר היכולת של ראש הממשלה לכפות על חברי הכנסת של הליכוד ובמיוחד על יו"ר סיעת "תכלת לבן" בהסתדרות ח"כ יעקב שמאי לסנת מהתמיכה בחוק, שיעלה לאוצר המדינה סכום עתק. הדליכה נורה אדומה אצל כמה אישים בליכוד שמא מאבד ראש הממשלה את כושרו להנהיג את הסיעה. לדעתם, אם ראש הממשלה לא ינקוט צעדים משלמעתיים כלפי ח"כים ושרים המפרים התלטות סיעה, תיווצר בה אנרכיה, והמערך הנתון באבל מתמשך יצבור נקודות בדעת הקהל על גבו של הליכוד.

"ראש הממשלה, יצחק שמיר מתמקד בעיקר בסוגיות המדיניות ואין הוא נותן את דעתו לבעיות הבלבליות החמורות, והדבר מוצא את ביטויו בכשלון הליכוד בלא מעט הצבעות במליאת הכנסת. שר האוצר, יצחק מודעי אינו מתבוון למלא אחר הוזק שהתקבל ביום שלישי בקריאה שניה ושלישית, ולדברי מקורבים יש בידו את הכלים החוקיים כדי להכשיל את חוק המשכנתאות".

בחירות חוזרות בבני־ברק ור"ג?

ראשי התחייה מתלבטים איזה צעדים לנקוט כדי להביא לבחירות חוזרות בהקדם האפשרי בבני־ברק וברמת־גן, בגין אותן האשמות שהיו עילה לבחירות החוזרות לפני שבועיים. עד כה לא חלף לתעמות מידע על התקרמות החקירה המשטרתית בתלונות שהגישה התחייה על שוחד בחירות וביו"ב. אולם, ידוע, כי התיק הולך ותופח וב"דגל התורה" לא ידוו נחת מהעדויות שנאספו מאז הוגשה תלונת התחייה למשטרי. שמועה עקשנית החוזרת על עצמה, ידועת לספר על שתי נשים שהשתתפו בהצבעה בבני־ברק למרות שאבותה עת, בקטמנד על המוות המשטרתי, שהו בחו"ל. למשטרה דווח גם על המעורבות הפעילה של הצדכנית השייכת ל"דגל התורה" בבני־ברק בעידוד בעלי זכות בחירה להצביע בשם "דגל התורה". כולל מצביעים מאזור רמת־גן. בין כך ובין כך ב"דגל התורה" מתייחסים בביטול לכל התלונות והעדויות מתוך ידיעה שגלגלי המשפט בישראל איטיים למדי והקרנציה בכנסת תסתיים עד שהפרשיות הללו, אם בכלל, ימוצו בבית המשפט על כל ערעוריהם.

בהתחייה מעוניינים יותר מכל לדעת מי היא האישיות רשת המעלה בליכוד, שנתנה אור ירוק לעסקני סיעת "תכלת לבן" לסייע ל"דגל התורה" בבחירות ולהבטיח את מעמד "התחייה" בני קצובר. ב"התחייה" משוכנעים שח"כ יעקב שמאי לא היה מאפשר לעסקנים מרכזיים של סיעתו להיחשף כמי שמבשילים מפלגה תרדית־יונית ומעדיפים על־פני מפלגה תרדית־יונית".

האדמו"ר מתנגד – והחסידים בשלהם

האדמו"ר מלובביץ' שליט"א הורה בכמה תשובות לחסידיו בעל־פה ובכתב לחזול מהנסיונות להכתיר אותו כמלך המשיח או כלשון חלק מהם שיואיל להתגלות.

התשובה האחרונה, אם אני טועה, יצאה בכתב אייר התבש"א לעודך "ישראל שלנו" שמואל שמואלי. הלה־בקשו להציא לאור מוסף נוסף של עתונו, שיכסה את סוגיית משיח בהב"ד, כפי שעשה באחד הגיליונות האחרונים של העתון. הוא ביקש את רשות האדמו"ר לכך והתשובה שנתקבלה היתה חד־משמעית: "בנוגע להרפסה על דבר משיח וכו' כפי התצאות שבינתיים, על פי הידיעות שהגיעו עד עכשיו, הכתיבה ההרפסה דלאחרונה הקימו מגברים חרשים להרחקת ליתור החסידות ובהש"ץ לזה. ויכוח ופרוס בדעות, ככל ויכוח, הקושיות מתקבלות בנקל והתירוצים לא כל־כך. לכאורה – לפי המצב רעתה מסתבר יותר הפסק בזה למשך זמן".

האדמו"ר לא ראה בעין־יפה הרפסת מאמר השקפתי, בבטאון חב"ד "ישראל", "כפר־חב"ד" המסביר בהסתמך על מקורות תורניים מבוססים, כי אין כל פסול בכך שחסיד שבור שהאדמו"ר שלו הינו בעל סגולות להיות משיח. כאמור, כמה מן החסידים אינם מוכנים לקבל את סירובו של האדמו"ר, ובכל דבר שרק ניתן לראות בו בכיכול רמז שהאדמו"ר אינו שולל את רעתם, הם נתלים בו בעוצמה רבה. דומה, כי האדמו"ר עיף מלהעמיד את אותם חסידים על מקומם, מה גם שסדר יומו עמוס עד למאוד גם בלי הפעילות הזו.

מה משקלו של לוי במרכז

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ שרה דורון סבורה, כי אם יעמיד שר החוץ, דוד לוי את השקפת עולמו המדינית בסוגיית השלום במוזרת התיכון להצבעה במרכז הליכוד זכה "באחוז קטן מאוד של תמיכה". הכוונה, כמובן, אם ראש הממשלה, יצחק שמיר לא יתמוך בעמדותיו של דוד לוי. דעה זו רווחת גם אצל חברי־כנסת אחרים בליכוד שלהם סיג ושיח עם הפעילים בסניפי הליכוד. מקורביו של שר החוץ אימצו להם נוסחת הסברה האומרת כי דוד לוי הוא ממשיך דרכו המדינית של ראש הממשלה לשעבר ומנהיג הליכוד, מר מנחם בגין. "שותפים לו ח"כ בני בגין, השר דן מרידור, השר משה ארנס וכמובן ראש

הממשלה, יצחק שמיר". לטענתם הוא שותף לדעותיו המדיניות של ראש הממשלה וכי חילופי הדעות מוגאים ביטויים רק כאשר מגדר ניצב שר הבינוי והשיכון, אריאל שרון. שרים בממשלה מציינים את דוד לוי על אומץ לבו לעמוד מול "הרביזיה" שרון, נאמן, זאבי ואיתן. בעוד האחרים מתקפלים, הוא מביע את דעתו בבחירות נגדם ובמותו נוהג גם שר הפנים, אריה דרעי. בליכוד מאמינים כי לא יהיה כל עימות במוסדות הליכוד. שכן, באופן שבו מנהל מזכיר המדינה האמריקני ג'יימס בייקר את תיוזך השלום שלו, קרוב לוודאי שהוא יכשל והליכוד ייאלץ להתלכד למעננה מול מיזקפה משולבת של מערך־שמאל־ארה"ב ואירופה.

מיהו חרדי?

"יתד נאמן" מיום רביעי כד' אייר פירסם בעמודו הראשון ידיעה המבשרת על הכתרתו של "הגרש"ז גרוסמן שליט"א כרבה של הקהילה החרדית בפתח־תקוה". ואת, כמובן, "בהמלצתם ובברכתם החמה של גדולי הדור שליט"א".

הציבור החרדי בבני־ברק ובפתח־תקוה שאינו אמון על התרגילים של הרחוב החרדי, קיבל בהשתוממות רבה את הידיעה הזאת. שכן, בפתח תקוה מכהן רב ראשי אשכנזי גדול בתורה עלי־פי כל הדעות, חרדי בכל ההבנותיו ומקובל מאוד על הגר"מ שך שליט"א. כותבי ה"הרב"ש שלומן שליט"א. האם חל קרע בין הקהילה החרדית בבני־ברק לבין הגר"ש שלומן? כלום פסקיו אינם עוד לרוח הקהילה החרדית בבני־ברק? ככל הידוע נמצאים בפתח־תקוה אישים תורניים חרדים נוספים, שרם אינה משה מידו של מנהיג הציבור הליטאי הגר"מ שך ולהם ציבור השומע לקרם ובכל זאת לא העזו להכתיר עצמם בתואר "רבה של הקהילה החרדית בפתח־תקוה". על־פי הפרסומים ב"יתד נאמן" נתן הגר"ש שך את ברכתו למיני הזה ולפלא הוא ברחוב החרדי.

אין זה מן הנמנע, כי בעקבות הכתרה זו יבואו הכתרות נוספות בערים נוספות, שם מכהנים "רבנים ליטאיים". מי ימנע עתה מרב חרדי כלשהו לבוא אשורדה ולהכתיר עצמו כרבה של הקהילה החרדית במקום. ומרוע בעצם לא? תהיה מלחמת יהיה "אשקן" ולהולכי הבטל יהיה במה לעסוק.